

Tehnološki ukrepi v sadjarski pridelavi v letošnji sušni in hladni pomladi 1/2022 (24. 3. 2022)

Kako bi opisali vremensko dogajanje v prvih treh mesecih in vpliv na rastline v trajnih nasadih?

Staro ime za mesec marec je sušec, ki v letošnjem letu opravičuje svoje poimenovanje. Do sedaj je v 2022 na našem območju padlo zgolj malo manj kot 50 mm padavin, kar je bila v dolgoletnem povprečju mesečna količina padavin. Po napovedih vremenoslovcev obilnejših količin padavin ni pričakovati vsaj do konca marca. Trenutno podpovprečne nočne in suša uspešno zadržujejo vegetacijo.

Posledice daljšega obdobja z manj padavinami se kažejo v nižjih vodostajih vodotokov in akumulacij, pa tudi nivoji podtalnice so nižji kot v minulih letih v tem času.

Glede na spremenjene vremenske razmere in velik porast vseh pridelovalnih stroškov, morajo biti vsi tehnološki ukrepi v sadjarski pridelavi še bolj skrbno načrtovati in strokovno izvedeni, da se bo z njimi doseglo čim večjo učinkovitost.

Na globini 30 cm se temperature se v teh dneh v večini nasadov gibljejo med 5 in 6 °C, kar še ne povzroča velike aktivnosti korenin in hkrati potreb po vodi, pa tudi o veliki suši na teh globinah še ne moremo govoriti.

Kakšno pa je stanje v nasadih jagodičja?

V **pokritih nasadih jagodičja**, so temperature tal na večini leg v območju korenin že močno porasle (nad mejo 7 °C) in je potrebno z rednim namakanjem skrbeti za stalno vlažnost. Na tem mestu smo že večkrat opozorili na negativne posledice nestrokovno izvedenega namakanja. Namakalni obroki naj bodo usklajeni z količino vode, ki izhlapi iz tal in rastlin. Večina pridelovalcev namaka preveč oziroma so obroki preveliki in pogostost namakanja ni prilagojena značilnosti tal. V kolikor so namakalni obroki preveliki, večji del vode odteče v podtalje in pri tem se hranila izpirajo.

Če smo tla pred sajenjem pognojili v skladu z analiznim izvidom, potem dodajanje gnojil v namakalni obrok ni potrebno. Če pa gnojenje sloni na fertigaciji, potem je potrebno natančno upoštevati navodila proizvajalcev.

Če so se tla že presušila, se voda ob namakanju počasneje širi kapilarno vodoravno, gravitacijski otok v globino pa je hitrejši. V tem primeru je potrebno do vzpostavitve primerne vlažnosti vodo postopoma dodajati.

Včasih prihaja do dileme ali namakati zjutraj ali zvečer. Prednost jutranjega namakanja je v tem, da se listje hitreje posuši in s tem zmanjšamo možnosti za okužbe z različnimi boleznimi. Večerno namakanje je s stališča varčevanja z vodo boljše, saj preko noči voda s površine počasneje izhlapeva.

Jagodičje na odprtem Veter je osušil zgornjih nekaj cm tal in na izpostavljenih legah je suho zemljo odneslo iz okolice sadik. Ponekod je zunaj tal zgornji del korenin. Priporočamo zagrinjanje sadik. Redno namakanje in dodajanje gnojil je koristno šele od sedaj naprej, ko so se temperature dvignile na raven aktivnosti tal, kar pomeni nad 7 °C v globini 20 – 30 cm.

Kako pa je v ostalih trajnih nasadih?

Intenzivni sadovnjaki z različnimi sadnimi vrstami Glavnina korenin se nahaja med 10 in 35 cm, kjer je še vedno dovolj vlage, pa tudi temperature še niso dosegle 7 °C, ko korenine postanejo bolj produktivne. Glede na veliko pojavnost spomladanskih pozeh, se v tem času izogibamo vsem aktivnostim, ki bi lahko pospešila razvoj. Zato sedaj še odsvetujemo namakanje in obdelavo vrstnega prostora. Zaradi sušnih razmer tudi dodajanje mineralnih gnojil ni smiselno, saj so podvržena izhlapevanju in vetrni eroziji.

GNOJENJE VINOGRADOV:

Glavnina korenin se pri mladih trtah do pet let nahaja v globini do 40 cm, pri starejših trtah so le-te razvite globlje. Tudi zaradi tega dejstva se gnojenje s fosforjem in kalijem opravi pred napravo nasada kot meliorativno gnojenje. Vsakoletno dodajanje teh dveh hranil je manj smiselno, saj se **fosfor** vertikalno premakne **od 1-3mm** na leto in **kalij okoli 3cm/leto**. Gnojenje z dušikom v tej fazi je nesmiselno. Trta ga največ potrebuje v fazi po cvetenju torej v rasti in debeljenju jagod grozda nekje okoli sredine junija do sredine julija. Takrat je za samo mobilnost hranila dušika ravno tako potrebna voda in ugodni zračno vodni talni sistem. Nenazadnje trta lahko sprejme hranila tudi preko listja. V zadnjem času so se ekonomske cene hranil drastično dvignile. Tudi zato in zaradi zgoraj naštetih dejstev apeliramo na vse vinogradnike, da premislijo o gnojenju vinogradov na pamet, zato priporočamo obvezno talno analizo zemlje. Gnojenje na pamet lahko primerjamo z žveplanjem vina na pamet, s tem da pri prvem nam napake pri gnojenju dolgo časa kompenzirajo naša tla, pri vinu pa to takoj občutimo in zaznamo. Zaradi sušnih razmer tudi dodajanje mineralnih gnojil ni smiselno, saj so podvržena izhlapevanju in vetrni eroziji.

Vsekakor bi svetovali preudarnosti PRI UPORABI MINERALNIH GNOJIL pri tehnološkem ukrepu gnojenja tudi vnaprej.

Andreja BRENCÉ, svetovalka za sadjarstvo, KGZS – Zavod NM

Jernej MARTINČIČ, svetovalec za vinogradništvo, KGZS – Zavod NM

S prispevki bomo nadaljevali in se s priporočili prilagajali trenutnim vremenskim razmeram